

Jørgen Frydenlund
Pens. lektor i matematik

Politikere og skolelærere kan redde verden

Det kan minde om en 3. verdenskrig!

Det er en krig som er anderledes, og langt farligere og mere skæbnesvanger end de to forrige verdenskrige. Krigens ødelæggelser er allerede stærkt bekymrende, og en fredelig udgang synes ude af sigte. Aggressoren i denne krig er mennesket, og motivet er som altid: grådighed.

Krigens anden part er naturen, vores jordklode.

Mennesket er selv en del af naturen, og i hele menneskets udviklingshistorie har det levet på naturens vilkår. Det sker ikke længere. Mennesket er blevet modstanderen, og har nu sat sig så endeligt på magten over jorden, at naturen reelt er døende. Man taler om, at vi i løbet af de sidste par hundrede år har bevæget os ind i en ny tidsalder, den antropocæne tidsalder, hvor menneskets påvirkninger af naturen giver varige forandringer i de betingelser, der er forudsætningen for en natur i balance.

Udledningen af drivhusgasser, som bl.a. CO₂, medfører en global opvarmning af jorden. Isen ved polerne og i bjergene smelter, vandstanden i havene stiger, og vandet bliver koldere.

Strømforholdene ændres og klimaet generelt ændres til mere nedbør og oversvømmelser i nogle områder og tørke i andre. Orkanerne tiltager i styrke.

Befolkningstilvæksten accelererer faretruende, der brændes mere og mere skov af, mængden af drikkevand er faldende, og måske skal vi snart på Mars for at sikre os de nødvendige råstoffer.

Ilten i havene forsvinder, plastikaffald hober sig op og dyre- og plantearter udryddes i et bekymrende højt tempo. Mange af disse ulykker vokser eksponentielt over tid.

Udviklingen kan ikke ændres gennem handleplaner der vedtages på FN's klimatopmøder, eller af Greenpeace. Velmenende regeringer overalt i verden ser magtesløse på. Udviklingen er katastrofal, og livet går videre.....

Den farlige nedbrydning af naturen er fundamentalt set ikke styret af mennesket. Mennesket lader sig styre af en upåagtet kraft, nemlig Tidsånden.. Tidsånden er de aspekter i tiden som danner baggrund for vores følelse af hvem vi er og hvordan vi ønsker at leve vores liv. Tidsånden ligger i vores fællesmenneskelige bevidsthed og er resultatet af vores fælles historie. I vor tid er tidsånden kendetegnet ved egoisme, materialisme og uhæmmet forbrug af verdens resurser. Man bringer sig selv i centrum og drager egne fordele i kontakten med andre mennesker, de personlige ønsker for

livet kommer til at handle om at spejle sig i de materielle værdier, og for samfundet gælder det frem for alt om uhæmmet vækst og vellevned. Denne tidsånd præger regeringer, virksomheder og almindelige mennesker overalt i verden, og er skyld i alle de problemer, vi slås med i dag.

Mennesket har sat sig på magten over jorden, og naturen er døende. Årsagen er tidsånden, men hvordan bekæmper vi den? At bekæmpe tidsånden vil sige at ændre den i gunstig retning. Tidsånden ligger udenfor det enkelte menneske, så den kan kun ændres gennem en fællesmenneskelig indsats. Ændringen til en ny tidsånd skal medføre, at vi får en verden, hvor egoisme, materialisme og grådig vækst erstattes af næstekærlighed og et bæredygtigt forbrug. Det er bare det! – men det kræver intet mindre end et paradigmeskift.

Der skal ske et paradigmeskifte i den etik der ligger til grund for den måde vi definerer vores identitet på. Den etik som vi handler ud fra i vores liv.

Der skal derfor opbygges et nyt etisk fundament, som er i stand til at styre de primitive drifter bort fra egoisme og griskhed.

Et etisk fundament finder vi i religionerne, og en styrket religiøs praksis kunne være en hjælp til at ændre tidsånden, men den religiøse etik bærer ikke nok igennem i vor moderne tid. Det ses tydeligt, og det gælder alle religioner.

Det nye etiske fundament skal bæres igennem af de nye generationer, og det skal ske gennem en radikal ændring af folkeskolens læseplaner, hvor faget etik kommer på skoleskemaet, helt fra 1. klasse.

Faget etik skal erstatte faget kristendomskundskab. Religionerne skal kun ligge i undervisningen som en historisk indføring. Eleverne kan godt klare sig uden en religiøs forkyndelse i folkeskolen, men ikke uden indre værdier, ikke uden etik. Kristendommen skal præsenteres for eleverne af præsten i en udvidet konfirmationsforberedelse, og de elever som her fornemmer en religiøs dimension, de vil så vælge kirken for en videre religiøs praksis.

Faget etik i skolens første klasser skal handle om opdragelse og dannelse. Opdragelsen skal være et fælles anliggende for forældre og skole, og den gamle regel om forældreopdragelse, hvor folkeskolen holder sig udenfor, duer ikke i vore dage. Forældrene bør stadig opdrage barnet og gøre det skoleparat, men skolen skal tage over og påtage sig opgaven med at give en opdragelse fra bunden af. Dette er essentielt. Opdragelse og Dannelse skal gøre eleverne socialt bevidste, næstekærlige og alment dannede, sådan at de lærer at vise ansvarlighed overfor hinanden, lærer at vise omsorg og lærer normer for god opførsel. Dette skal ikke blot være en opgave for etikkfaget, men det skal være en del af læseplanen i alle skolens øvrige fag. Det skal være et overordnet, tværfagligt tema, som behandles med stor alvor, og som står øverst på lærerrådsmødernes dagsorden.

Det hører med til faget etik, at eleverne bibringes en følelse af afsky overfor vold, mobning og grænseløst forbrug.

For at gøre etikundervisningen i folkeskolen kvalificeret må faget ind som egentligt fag på læreruddannelserne. Etik med opdragelse, dannelse og bæredygtighed skal derefter være et fællesfag for alle folkeskolens elever – uden undtagelse.

Etikfaget starter i de første klasser med opdragelse og dannelse. Den kristne etik vil være et naturligt element i faget. Senere i skoleforløbet viger etikken for faget 'bæredygtighed'. Bæredygtighed handler om at give eleverne en forståelse af, at der skal være balance mellem udnyttelse og beskyttelse af jordens resurser. De behov som vi har i vores generation skal tillempes, sådan at fremtidige generationer også får mulighed for at få opfyldt deres behov. Dette emne i etikfaget skal have ligeså stor vægt som opdragelse og dannelse, og det skal ligeledes være et tema i skolens øvrige fag.

Bæredygtighed skal ikke handle om muligheden for at oprette genbrugsbutikker, men om nødvendigheden heraf. Genbrug af tøj, møbler, barnevogne, cykler, elektronik,...

Bæredygtighed skal også handle om bæredygtigt landbrug, bæredygtig tøjproduktion, energiproduktion, møbelproduktion, elektronikproduktion,...

Bæredygtighed handler også om forurening. Forurening med plastic, antibiotika, pesticider,... og økologien skal fremhæves som en nødvendighed i al produktion.

Etikfaget skal være en religion, en revolutionær kraft, som begejstrer elever, lærere og samfundet generelt. Af lærerne vil det kræve entusiasme og nye kompetencer, for lærerne bliver de helt centrale formidlere i dette paradigmeskifte

En ændring af tidsånden skal starte et sted, og det kunne godt være i Danmark. Starter processen ét sted, og er der opbygget en tilpas stor spænding, så kan det være en katalysator der pludselig tænder op for en udbredelse til hele verden. Opgaven bliver at introducere et nyt værdilevesæt, som bygger på næstekærlighed og bæredygtighed, og her er Danmark et godt sted at starte. Gennem vores religion er vi præget af næstekærligheden og for så vidt angår det bæredygtige forbrug så er Danmark langt fremme.

Projektet skal sælges til udlandet, for først gennem en verdensomspændende indsats vil det kunne lykkes at vinde denne krig. Det kan samtidig blive et kæmpe brand for Danmark.

Dette er et forsøg på at redde verden! Har du et bedre forslag?

Hvordan ser verden ud om 30 år, hvis der ikke laves en radikal ændring af udviklingen?